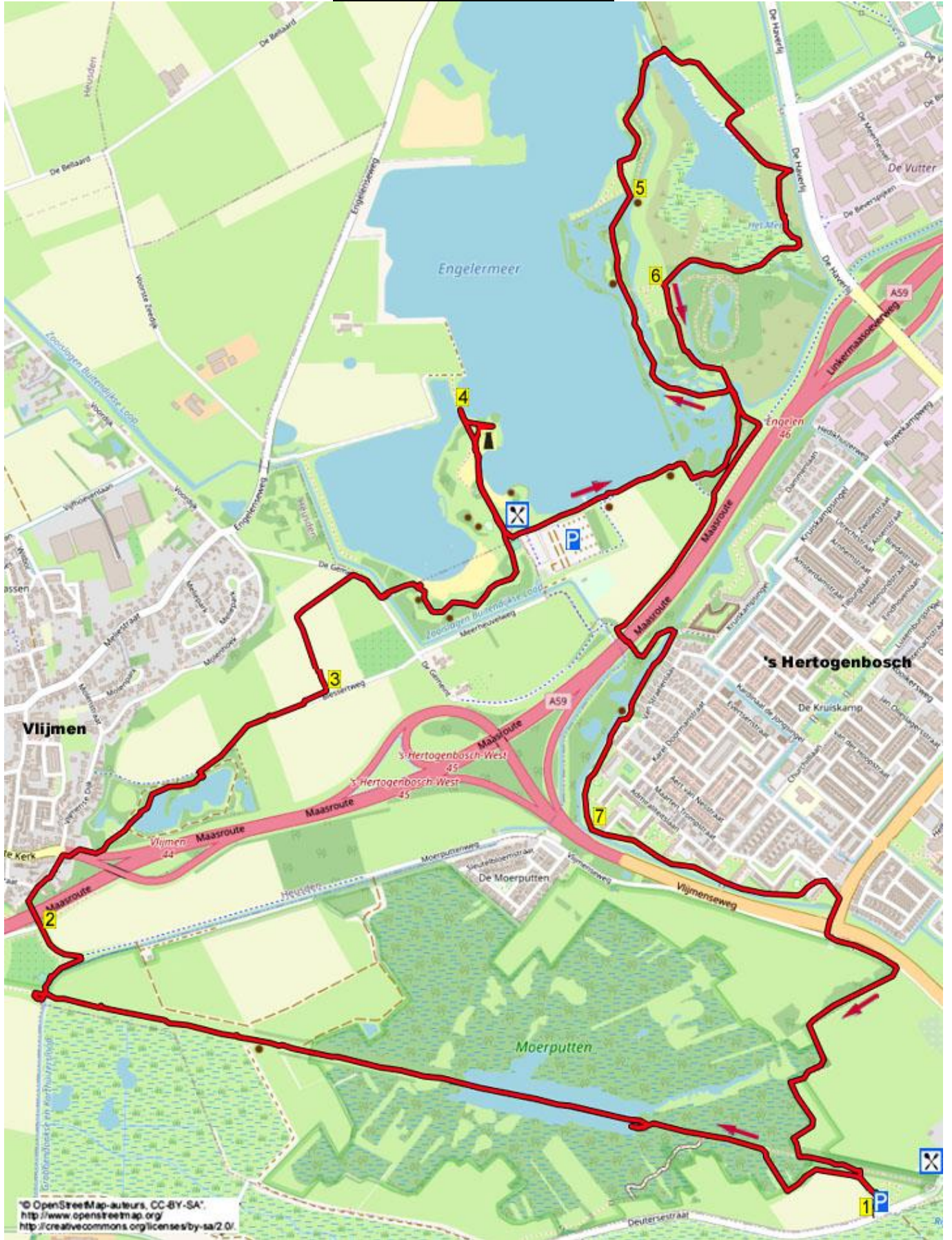

1337. 's-HERTOGENBOSCH – ENGELERMEER 15,2 km

www.wandelgidsbrabant.nl
www.wandelgidszuidlimburg.com

Ten zuid-westen van 's-Hertogenbosch ligt het prachtige natuurgebied De Moerputten en het recreatiemeer Engelenmeer. Hoogtepunt is absoluut de Moerputtenbrug. Tijdens deze gemakkelijke en zeer waterrijke wandeling wandelt u over een voormalige spoordijk en spoorbrug. Vanaf een drijvende vlonder heeft u prachtig zicht op de zijkant van de rijksmonumentale 600 m lange voormalige spoorbrug. U komt even in het dorp Vlijmen en dan wandelt u langs een mooie vijver De Haverkampen. Bij horecapaviljoen loopt u langs het strand naar een uitkijktoren waar u mooie uitzicht heeft op het grote Engelermeer. Dan maakt u een ronde door het waterrijke natuurgebied Het Meer. Via grasdijk langs de snelweg bereikt u de fietsbrug en dan wandelt u een flink stuk langs de beek Bossche Loop vlak langs de rand van de stad. Via mooi pad loopt u terug naar de parkeerplaats. Neem voldoende proviand mee. Er zijn prachtige picknickstrandjes. Deze route is zeer afwisselend en het lopen over de Moerputtenbrug is bijzonder. In de route zit een klein naaktstrandje, hou daar rekening mee.

Startadres: Wandelparkeerplaats nabij Deutersestraat 25, 's-Hertogenbosch.
Er is plaats voor circa 30 auto's dus kies een rustige dag of kom vroeg.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
15,16 km	3.20 uur	7 m	7 m

Wandelgids Limburg
www.wandelgidslimburg.com

1337. 's-HERTOGENBOSCH – ENGELERMEER 15,2 km

1. Vanaf de parkeerplaats loopt u via nauwe doorgang over het pad. Bij wegwijzer en infobord gaat u RD (Halvezolenpad). Vlak voor de trap gaat u aan de 3-sprong L over het pad langs de greppel. Een eind verder loopt u over een mooi vlonderpad. Aan het eind gaat u de trap omhoog. Boven aan de T-splitsing gaat u L over de spoordijk van de voormalige Langstraatspoorlijn ook wel het Halvezolenlijntje genoemd. Negeer trappenpad links omlaag. Circa 10 m vóór de Moerputtenbrug gaat u L de stenen trap omlaag en volg het vlonderpad naar het uitkijkpunt waar u mooi zicht heeft op de brug. (Sept 2022 was dit pad afgesloten. Laat even weten als dit weer open is).

(Hier aan de voet van de Moerputtenbrug heeft u op het drijvend ponton mooi zicht op de zijkant van de bijzonder voormalig spoorbrug. De sinds 1995 rijksmonumentale 600 m lange Moerputtenbrug, die hier door het veengebied De Moerputten gaat, bestaat uit 35 gemetselde pijlers van ruim 10 m breed en met een onderlinge afstand van 15 m. In 1882 is begonnen met de aanleg van de deze 47 km lange Langstraatspoorlijn, ook wel Halvezolenlijntje genoemd, die Den Bosch verbond met Lage Zwaluwe. In 1890 was de brug gereed. In 1950 werd het personenvervoer beëindigd en 1972 reed de laatste goederentrein over dit traject Looiers en schoenmakers uit de Langstraat hadden jaren geijverd voor deze spoorlijn. Bij de aanleg hield men al rekening met een verbreding van het enkele spoor naar twee sporen, maar die verbreding is er nooit gekomen. Mede daarom stond de Langstraatspoorlijn al snel bekend als 'het Halvezolenlijntje'. Bij de brughoofden is informatie te vinden over de geschiedenis van deze brug en de Venkantbrug, waar u straks ook nog over loopt).

Loop hetzelfde pad terug en boven gaat u L over de Moerputtenbrug. Voorbij de spoorbrug loopt u RD over de dijk. Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u RD. Na 600 m loopt u over de Venkant spoorbrug en ga dan meteen L de stenen trap omlaag en volg het pad. Aan de T-splitsing voor de beek Grobbendonkseloop gaat u L onder de brug door en volg de veldweg. Boven aan de T-splitsing gaat u L het fietspad omhoog.

2. Steek RD via brug de snelweg A-59 over. Aan de 3-sprong bij huisnr. 7 in Vlijmen gaat u RD (Heidijk). Aan de kruising bij wegwijzer gaat u R over het graspad. Na 20 m steekt u L de weg over richting restaurant en dan gaat u R over het beklinkerde fietspad. Aan de Y-splitsing gaat u R richting vijver. Voor de vijver gaat u L over het bruggetje. Na het bruggetje gaat u meteen R over het graspadje vlak langs de visvijver De Haverkampen. Blijf vlak langs het water lopen en aan het eind in de hoek gaat u L het bospadje omhoog. Boven aan de T-splitsing gaat u R. Na 150 m gaat u L. *(Hier heeft u rechts nog mooi uitzicht over de vijver).* Vlak daarna gaat u aan de T-splitsing bij wandelknooppunt (wkp) 20 R (30) over het fietspad. Negeer pad rechts. Voorbij wit-rood paaltje gaat u RD (Biessertweg) over de asfaltweg. Bij bordje "Biesertpolder" en paaltjes gaat u L en ga dan meteen R over het graspad langs de zitbank en greppel.

3. Aan het eind bij infobord gaat u L over het graspad langs de sloot. U passeert een brug en dan buigt het pad naar rechts langs de afrastering. Aan de T-splitsing met voor u het grote Engelermeer-West gaat u R (De Gemeint) over de asfaltweg. Na 100 m gaat u L door de opening midden in de stalen poort.

(Als de poort is afgesloten, volg dan verder de weg en aan de kruising gaat u L.

Aan de 3-sprong gaat u L en volg het pad langs de parkeerplaats tot aan het horecapaviljoen).

Volg het asfaltpad dat na bijna 100 m naar rechts buigt met links een naaktstrand. Negeer zijpaden en blijf het asfaltpad dat enkele bochten maakt RD volgen. Na 500 m gaat u aan 3-sprong bij horecapaviljoen RD over het asfaltpad dat gelegen is tussen het Engelermeer-Oost en west.

(Hier komt u straks weer terug. Buiten het seizoen, als er geen strandgasten zijn mag u afsnijden door over het strand te lopen naar de uitzichttoren op de heuvel).

Na 400 m bij heuvel gaat u de trappen omhoog en bij de uitkijktoren met mooi uitzicht gaat u R over het pad.

(Op de uitkijktoren heeft u mooi uitzicht over de 100 hectare grote recreatieplas, die genoemd is naar het plaatsje Engelen. De plas is waarschijnlijk een restant van een oude Maasmeander of van de Dieze van vóór de 13e eeuw en is ontstaan door zandwinning. Na de Tweede Wereldoorlog werd de plas gebruikt voor grootschalige zandwinning. Het Engelermeer bestaat uit drie plassen de West-, Oost- en de Noordplas).

Aan de T-splitsing gaat u L. Aan de 4-sprong gaat u R door het klaphek en na 10 m heeft u op het bruggetje aan beide zijden mooi uitzicht over het Engelermeer.

4. Loop terug door het klaphek en aan de 4-sprong gaat u RD de steile helling omhoog naar de uitkijktoren. Loop nu terug over het asfaltpad of over het strand naar het horecapaviljoen en ga daar L over het asfaltpad. Negeer zijweg rechts en loop RD door de ijzeren doorgang. Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u RD met links het meer. Voorbij picknickbank en het gedenkmonument "Engeltje van het Engelermeer" buigt het pad naar rechts.

(Hier vlakbij vond een wandelaar op 4 jan. 2007 een dode baby. Het lichaampje van het enkele dagen oude meisje was verpakt in een blauwe AH-tas. Omdat onbekend was wie het meisje was, kreeg ze de bijnaam 'Engel van 't Meer'. Het meisje ligt begraven in de wijk Orthen. De zaak is (2021) nog steeds niet opgelost)

Na 50 m gaat u bij bord "Meer van Engelen" L over het bospad. Aan de T-splitsing gaat u L over de grindweg.

(U maakt nu een lus door het natuurgebied Het Meer. Straks komt u hier weer terug).

Aan de 3-sprong gaat u L via nauwe doorgang over het pad met links water. Een eind verder buigt het pad naar rechts door een klaphek. Aan de 3-sprong, met rechts een klaphek, gaat u RD langs een zitbank.

5. Aan de 4-sprong met rechts een groot houten hek en bij zitbank gaat u L over het graspad en houd rechts aan richting meer. Aan de kruising van graspaadjes gaat u RD. Voor het meer buigt het pad naar rechts en volg nu RD het pad langs het meer. Aan de 3-sprong gaat u RD door het bos. U passeert een klaphek en brug en volg RD het pad. U passeert links een "verborgen" haventje. Vlak daarna gaat u aan de 3-sprong R over het pad. In boomgaard/weiland loopt u RD richting klaphek. Voorbij dit klaphek gaat u R over het pad. Aan de 3-sprong met links een kanaal gaat u R. Negeer houten doorgang links. Een eind verder buigt het pad naar rechts over een mooi vlonderpad dwars door het hoge riet. Bij houten hek passeert u weer een klaphek en volg het bospad.

6. Bij de bosrand gaat u aan de kruising van graspaden L. Negeer meteen zijpad links. Aan de 3-sprong gaat u RD. Negeer zijpad rechts en voorbij een "lastig" klaphek gaat u aan de 3-sprong RD. (U loopt nu weer het verbindingsstuk). Negeer zijpad rechts. Aan de T-splitsing bij wkp 22 gaat u R (30) over het fietspad. Let op! Waar het fietspad naar rechts buigt, steekt u L de greppel over, loop de grasberm omhoog en boven gaat u R over het graspaadje over de dijk, met links de autoweg.

(Indien dit niet mogelijk is, volg dan het fietspad tot vlak voor het horecapaviljoen waar u L over de weg gaat langs de parkeerplaats. Aan de T-splitsing gaat u L over het fietspad tot aan de brug over de autoweg).

Vlak voor het viaduct buigt het paadje rechts omhoog en boven steekt u L via brug de autoweg A-59 over en volg de weg omlaag. Beneden steekt u de Bossche Sloot over, ga dan meteen R over het paadje gelegen tussen hagen en ga dan R over de asfaltweg met rechts de Bossche Sloot. De asfaltweg buigt naar links en loop dan meteen R via klaphek het hondenuitlaatgebied in. Loop RD met rechts de beek. Voorbij zitbank (genietplekje) verlaat u via klaphek weer het uitlaatgebied.

7. De weg wordt een fietspad dat voorbij speeltuin naar links buigt met rechts de Bossche Sloot en links het eerste appartementengebouw van 's-Hertogenbosch (wijk Kruiskamp). Na 600 m buigt het pad naar links. Aan de ongelijke 4-sprong gaat u R tussen de hoge appartementengebouwen door. Loop daarna RD het fietspad omhoog en boven gaat u R richting grote kruising met verkeerslichten. Steek RD (let op! tweemaal voetgangerslicht!) de Vlijmenseweg over en ga bij verbodsbord L over het fietspad. Na 250 m gaat u voorbij rechts gelegen bosstrook via draaihekje bij infobord R over het pad. Na 300 m buigt het pad voor houten hek naar links. U passeert 3 bruggetjes en na 500 m loopt u de trap omhoog. Boven op de spoordijk gaat u L. Aan de 3-sprong bij markeringspaal gaat u R de trap omlaag en beneden gaat u L terug naar de parkeerplaats.

Auteur: Jos Wlazlo.

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij Wandelgids Zuid-Limburg. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.